

Seat No. : _____

MU-117

March-2019

B.A., Sem.-IV

CC-211 : Gujarati

(સાહિત્ય સ્વરૂપ એકાંકી : ગુજરાતી પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ-સં. ચંદ્રવદન મહેતા)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) એકાંકી સાહિત્ય સ્વરૂપની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

- (1) એકાંકીના વ્યાવર્તક લક્ષણો નિરૂપો.
- (2) એકાંકીના ઘટકતત્ત્વોનો પરિચય કરાવો.

(B) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારનો યોગ્ય જવાબ આપો : 4

- (1) 'એકાંકી' મૂળ કઈ ભાષાનો શબ્દ છે ? (ગુજરાતી, સંસ્કૃત, અંગ્રેજી)
- (2) ગુજરાતીમાં આજે લખાતાં-ભજવાતાં એકાંકી શેમાંથી પ્રેરણા લઈ લખાયાં છે ?

(રૂપક, નાટક, One-Act Play)

- (3) ઈ.સ. 1965ની આસપાસ ગુજરાતીમાં નવીન પ્રકારનાં કયા નામધારી એકાંકી પ્રથમવાર લખાય છે ? (એબ્સર્ડ, ટ્રેજેડી, સંવાદ)

- (4) 'સાર્થ' જોડણીકોશ પ્રમાણે એકાંકીનો અર્થ આપો. (લઘુનાટક, વેશ, એક અંકવાળું નાટક)

- (5) હાસ્યપ્રધાન એકાંકીને અંગ્રેજીમાં કઈ સંજ્ઞાથી ઓળખવામાં આવે છે ? (ટ્રેજેડી, ડ્રામા, ફાર્સ)

- (6) 'એકાંકી' તરીકે પ્રથમ પ્રાકટ્ય અનાયાસ શેમાંથી થયાનું મનાય છે.

(આફ્ટર પીસ, ઈન્ટરલ્યૂડ, કૉર્ટન હેઈઝર)

2. (A) ગુજરાતી સાહિત્યમાં એકાંકીના ઉદ્ભવ અને વિકાસની રૂપરેખા આલેખો. 14

અથવા

- (1) બટુભાઈ ઉમરવાડિયાનું એકાંકીક્ષેત્રે પ્રદાન
- (2) એકાંકીકાર જયંતી દલાલ

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર) 4

- (1) 'ગુજરાતી પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ' સંગ્રહની પ્રથમ આવૃત્તિ _____ માં પ્રગટી હતી. (ઈ.સ. 1983, ઈ.સ. 1993, ઈ.સ. 1999)

- (2) ગુજરાતીમાં મૌલિક એકાંકીના સર્જનનો પ્રારંભ કરનાર સર્જક _____ હતા.

(દલપતરામ, બટુભાઈ ઉમરવાડિયા, જયંતી દલાલ)

- (3) 'ઉંડણ ચરકલડી' એકાંકીના સર્જક _____ છે.
(યશવંત પંડ્યા, ચંદ્રવદન મહેતા, ઉમાશંકર જોશી)
- (4) 'ભવોભવ' જેવા વાસ્તવવાદી એકાંકીના સર્જક _____ છે.
(સુંદરમ્, યુનીલાલ મડિયા, જશવંત ઠાકર)
- (5) 'ડાયલનાં પંખી' કયા આધુનિક સર્જકનું એકાંકી છે ? (ચિનુ મોદી, લાભશંકર ઠાકર, મધુ કોઠારી)
- (6) 'ટેલિફોન' એકાંકીના સર્જક _____ છે. (રઘુવીર ચૌધરી, ઈન્દ્રકુમાર, હસમુખ બારાડી)

3. (A) 'ગુજરાતી પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ'ને આધારે ગુજરાતી એકાંકીની નોંધપાત્ર સિદ્ધિઓ વર્ણવો. 14

અથવા

- (1) 'ગુજરાતી પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ'માં તખ્તાલાયકી.
(2) 'ગુજરાતી પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ'માં સંવાદકળા

(B) નીચે આપેલા જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડો : (કોઈપણ ત્રણ) 3

(A) એકાંકી

(B) પાત્ર

(1) ઝેરવું	(a) સીલ્લાં
(2) હું પશલો છું	(b) દેવિકા
(3) બાથટબમાં માછલી	(c) મુગટલાલ
(4) માસીને દે ફાંસી	(d) રસિક
(5) બારણે ટકોરા	(e) ભગલો

4. (A) 'બારણે ટકોરા' એકાંકીકાર ઉમાશંકર જોશીનું શ્રેષ્ઠ એકાંકી છે. — ચર્ચા કરી સમજાવો. 14

અથવા

- (1) 'માસીને દે ફાંસી'માં હાસ્યરસ
(2) 'હુકમ, માલિક' એકાંકીની પાત્રસૃષ્ટિ

(B) નીચેનાં સંવાદો કયું પાત્ર બોલે છે, એની નોંધ કરો : (કોઈપણ ત્રણ) 3

- (1) 'પણ તમને એકદમ થયું શું ?' (ફિરોઝ, દોલી, સીલ્લા)
- (2) 'એટલે તમે એમ કહેવા માંગો છો કે હું જૂઠું બોલું છું ?' (ચિત્રગુપ્ત, ઉત્તમચંદ, નંદનંદન)
- (3) 'ચાલ ત્યારે આપણે અસ્તિત્વવાદનો એક મહેલ બનાવીએ.' (અસ્તિ, વૃદ્ધ, બામજી)
- (4) આવો, આવો, બેસો, આજે બધા આવવાના છે. (અજીત, કુમારી, હું)
- (5) ના બાલે ના. તું જે સાંભળે છે એ સત્ય છે. (રાજકુમારી, દેવલાલ, પશલો)